

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY I ROZPRAWY

<i>Tomasz Lisowski: Ojciec nasz – przekład – modlitwa. Problem derytualizacji języka polskich translacji biblijnych</i>	7
<i>Krzyszyna Długosz-Kurczabowa: Lingwistyka biblijna. O niektórych funkcjach języka w przekazie biblijnym</i>	28
<i>Stanisław Koziara: Frazeologia w Biblii. Biblia we frazeologii języka polskiego</i>	48
<i>Waldemar Chrostowski: „Gdy Bóg przemówił po grecku”. Septuaginta jako świadectwo gruntownej transpozycji językowej</i>	60
<i>Anna Kuśmirek: Gra słów w Biblii hebrajskiej</i>	71
<i>Mariusz Leńczuk: Staropolskie tłumaczenie Hymnu św. Pawła o miłości z rękopisu nr 1399 Biblioteki Książąt Czartoryskich w Krakowie, cz. 1</i>	82

OBJAŚNIENIA WYRAZÓW I ZWROTÓW

<i>Elżbieta Wierzbicka-Piotrowska: Na marginesie sporu dotyczącego spójnika oraz</i>	102
---	-----

GRAMATYKI JEZYKA POLSKIEGO

<i>Monika Kresa, Ewelina Kwapien: Pierwsze zasady grammatyki języka polskiego Józefa Mrozińskiego</i>	109
---	-----

SPRAWOZDANIA, UWAGI, POLEMIKI

<i>Małgorzata Platajs: Działalność Towarzystwa Biblijnego w Polsce w zakresie przekładów Biblii na język polski oraz ich upowszechniania</i>	117
--	-----

RECENZJE

<i>Martyna Sabala: „Białostockie Archiwum Językowe” nr 14, Białystok 2014</i>	121
<i>Weronika Piotrowska: Halina Pelcowa, Słownik gwar Lubelszczyzny, t. II, Rolnictwo: transport wiejski, rośliny okopowe i paszowe, gleby i rodzaje pól, uprawa lnu i konopi, zbiór siana, Lublin 2014</i>	125

SŁOWA I SŁÓWKA

<i>S.D.: Prawo</i>	129
--------------------------	-----

CONTENTS

PAPERS AND DISSERTATIONS

<i>Tomasz Lisowski: Ojciec nasz (Our Father) – a translation – a prayer. The problem of deritualisation of the language of Polish translations of <i>the Bible</i></i>	7
<i>Krystyna Długosz-Kurczabowa: Biblical linguistics. On certain functions of language in the Biblical message</i>	28
<i>Stanisław Koziara: Phraseology in <i>the Bible</i>. <i>The Bible</i> in the Polish language phraseology</i>	48
<i>Waldemar Chrostowski: „Gdy Bóg przemówił po grecku” (“When God Spoke Greek”). <i>Septuaginta (The Septuagint)</i> as a certification of fundamental linguistic transposition</i>	60
<i>Anna Kuśmirek: Plays on words in <i>Biblia hebrajska (the Hebrew Bible)</i></i>	71
<i>Mariusz Leńczuk: An Old Polish translation of <i>Hymn św. Pawła o miłości (St. Paul’s Hymn to Love)</i> from the manuscript no. 1399 from Biblioteka Książąt Czartoryskich (the Princes Czartoryski Library) in Kraków, part 1</i>	82

EXPLANATIONS OF WORDS AND EXPRESSIONS

<i>Elżbieta Wierzbicka-Piotrowska: On the margin of the dispute concerning conjunction <i>oraz (and)</i></i>	102
--	-----

POLISH GRAMMAR

<i>Monika Kresa, Ewelina Kwapien: <i>Pierwsze zasady grammatyki...</i> (<i>First grammatical principles of the Polish language</i>) by Józef Mroziński</i>	109
--	-----

REPORTS, COMMENTS, POLEMICS

<i>Małgorzata Platajs: The activity of the Bible Society in Poland as regards translations of <i>the Bible</i> into Polish and their popularisation</i>	117
---	-----

REVIEWS

<i>Martyna Sabala: „Białostockie Archiwum Językowe” (“The Białystok Linguistic Archives”) no. 14, Białystok 2014</i>	121
<i>Weronika Piotrowska: Halina Pelcowa, <i>Słownik gwar Lubelszczyzny (Dictionary of Lublin regional dialects)</i>, vol. II, <i>Rolnictwo: transport wiejski, rośliny okopowe i paszowe, gleby i rodzaje pól, uprawa lnu i konopi, zbiór siana (Agriculture: rural transport, root and fodder crops, soils and types of fields, cultivation of flax and hemp)</i>, Lublin 2014</i>	125

WORDS AND EXPRESSIONS

<i>S.D.: <i>Prawo (law, right)</i></i>	129
--	-----

W ZESZYCIE

Biblia w języku, język w Biblii – piszą o tym filologowie i bibliści, językoznawcy – poloniści i hebraiści.

– W polskiej kulturze *Ojcie nasz* funkcjonuje z jednej strony jako cytat z *Ewangelii* w formie translatorsko modyfikowanej, z drugiej zaś jako formuła modlitewna przytaczana w spetryfikowanym, archaicznym kształcie językowym. Ta dwoistość formy bywa kwestią sporną, wywołując dyskusje i polemiki.

– W *Biblii* wielokrotnie jest mowa o języku; przyporządkowywane są mu różne funkcje: kreacyjna, nominacyjna, integracyjna, dyferencjacyjna, ewolucyjna, stabilizacyjna, performatywna, aksjologiczna, manipulacyjna, magiczna, symboliczna, ekspresywna, profetyczna, eschatologiczna, eklezjalna, sakralna, teandryczna.

– Frazeologizmy o proveniencji biblijnej funkcjonują w różnych sferach rzeczywistości językowej. Rzeczą interesującą jest – z jednej strony – ich geneza i frekwencja w poszczególnych księgach *Biblii*, z drugiej zaś – ich występowanie w różnych odmianach języka polskiego.

– W tradycji judeochrześcijańskiej bardzo ważną rolę odegrała *Septuaginta* – *Biblia grecka*, która stała się łącznikiem między *Biblią hebrajską* a *Nowym Testamentem*, a szerzej rzecz ujmując, między kulturą żydowską a kulturą helleńską. Pod względem translatorskim było to niezwykle przedsięwzięcie.

– Gry słowne stanowią istotny składnik warstwy językowej *Biblii hebrajskiej*. Dotyczą one zarówno kalamburów homonimicznych i powtórzeń, jak i zróżnicowania semantycznego leksemów czy – nazw własnych. Uatrakcyjniały one tekst, skłaniały jego odbiorców do głębszej refleksji oraz zmieniały zawarty w tekście obraz świata.

– Niewiele średniowiecznych zabytków polsko-łacińskich zachowało się i zostało udostępnionych. Należy do nich przedstawiony w transliteracji i transkrypcji przekład *Hymnu św. Pawła o miłości*, stanowiący jeden z najczęściej dziś cytowanych fragmentów *Listów do Koryntian*, wchodzących w skład *Nowego Testamentu*.

Biblia i jej język – przekłady *Biblii* na język polski – języki *Biblii* – funkcje języka w *Biblii* – frazeologia biblijna – *Biblia hebrajska* – *Septuaginta* – *Biblia grecka*.

Red.